

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 2	Antal sidor 2
Dokumentägare Ann-Mari Gustavsson Hygijensjukvård	Fastställare Anna Skogstam Bitr. smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2019-02-13	Giltig t.o.m. 2021-02-12

Andningsskydd, munskydd och visir

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Andningsskydd

Andningsskydd är till för att bäraren ska skyddas mot inandning av luftburen smitta eller andra flyktiga skadliga ämnen som t.ex. laserrök. Andningsskyddet har testats på inandning, inte på utandning. Andningsskydden finns i två utförande, med och utan ventil. Ventilen filtrerar luften från mikroorganismer i inandningen, men inte i utandningen. Andningsskydd med ventil används när andningsskydd behövs under en längre tid, då andningskomforten ökar. Andningsskydd med ventil får aldrig användas på patient. Andningsskydden är engångsmaterial.

Andningsskydd måste ha bra passform för att kunna skydda på rätt sätt. Det ska sluta tätt längst hela kanten. Andningsskydden klassificeras enligt en tregradig skala där högsta skyddsklassen är FFP3. Smittskydd Värmland har en allmän rekommendation om att använda FFP3 i de situationer som kräver andningsskydd.

Andningsskydd är klassade som personlig skyddsutrustning enligt SS-EN 149:2001 och måste vara märkta med det.

Andningsskydd **utan ventil** kan användas i de flesta lägen.

Andningsskydd **med ventil** kan användas när vårdmomentet tar längre tid eller är extra arbetsamt. Andningsskydd **med täckt ventil** ska enbart användas när stor risk föreligger att smittsamt material stänker i ansiktet.

Användning

- Ska användas av personal vid misstänkt eller säkerställd smittsam lungtuberkulos. (Se lokal anvisning "Tuberkulos smittsam" för definition av smittsamhet och rutiner.)
- Ska användas på operation vid laserkirurgi.
- Ska användas vid misstänkt eller säkerställd viral hemorragisk feber.
- Ska användas vid luftburen smitta i exceptionellt läge som t.ex. fågelinfluensa H5N1 eller pandemisk influensa där viruset orsakar särskild svår sjukdom och hög dödlighet.

Munskydd

Munskydd är gjorda för att fånga mikroorganismerna i utandningsluften från personal för att skydda patienterna från risken att få en infektion. De skyddar även personal från synliga droppar och stänk från kroppsvätskor. De är inte tillräckligt täta att skydda personal eller anhöriga mot luftburen smitta, men kan i viss mån reducera risken för droppsmitta. Munskydden är engångsmaterial.

Munskydd klassificeras enligt EU-standard SS-EN 14683:2005 som bygger på tre testmetoder: bakteriefiltereffektivitet, andningsmotstånd och stänkmotstånd.

Munskydden är indelade i fyra klasser. Inom Region Värmland använder vi enbart den högsta klassen: IIR.

Användning

- Ska bytas om det finns något tecken på att vätska trängt igenom, samt mellan operationer.
- Ska bäras helt utvikt. Finns knytband ska de vara hårt åtdragna, det övre knytbandet ska spännas runt övre delen av huvudet och det nedre knytbandet runt halsen. Munskyddet bibehåller då sin kupande form och ger tätast möjliga förslutning mot huden.

Visir, skyddsglasögon

Visir ska användas när det är risk för stänk av kroppsvätskor mot ansiktet. Skyddsglasögon kan användas som ersättning till visir men ger inte samma skyddseffekt.

Visir som är flergångs ska avtorkas efter användning med ytdesinfektionsmedel med rengöringsmedel och kasseras vid behov. Engångsvisir ska kasseras efter användning.

Användning

- Ska alltid användas vid sugning av tracheostomi.
- Ska användas vid assisterad sputumprovtagning d.v.s. när man står nära patient i samband med upphostning.
- Ska användas då det finns risk för stänk av kroppsvätskor mot ansiktet t ex i samband med sugning, incision, omläggning och blodprovstagning.

Se mer information om [personal och skyddsutrustning](#) på Smittskydd Värmlands webbplats.

Dokumentet är utarbetat av: Ann-Mari Gustavsson